

УДК 342.951:(351.82:339.727.22/24)(477)

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОПУСКУ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Галина ПУЗАНОВА,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та державного управління
Міжнародного гуманітарного університету

SUMMARY

In the article the concept of foreign investment as objects of civil rights owned by the foreign investor is not withdrawn and is not limited in circulation on the territory of the receiving state. Determined that foreign investment is an independent initiative, systematic, at his risk the activities of foreign investors on the territory of the receiving state in the types and forms is not limited by law in order to achieve a profit or other socially significant effect. To consider the question of the admission of foreign investments in the Ukrainian economy, conditions, and requirements for foreign investments are regulated by administrative law.

Key words: foreign investment, activity of foreign investment, admission of foreign investment, administrative-legal regulation of the admission of foreign investment.

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто питання поняття іноземної інвестиції як об'єктів цивільних прав, що належать іноземному інвестору, не вилучених і не обмежених у звороті на території приймаючої держави. Визначено, що іноземне інвестування – це самостійна ініціативна, систематична, на власній ризик діяльність іноземних інвесторів на території приймаючої держави у видах та формах, не обмежених законодавством, з метою одержання прибутку або досягнення іншого соціально значимого ефекту. Розглянуто питання допуску іноземних інвестицій в економіку України, умови та вимоги до іноземних інвестицій, регламентовані нормами адміністративного права.

Ключові слова: іноземна інвестиція, іноземне інвестування, допуск іноземних інвестицій, адміністративно-правове регулювання допуску іноземних інвестицій.

Постановка проблеми. Україна, як і інші країни світу, зацікавлена в іноземних інвестиціях та створює умови для здійснення іноземними інвесторами діяльності на території держави. Однак важливими для держави є такі питання, як захист економічного суверенітету держави, прав та законних інтересів громадян країни, протидія монополізму та недобросовісної конкуренції тощо, що здійснюються за допомогою норм різних галузей законодавства, насамперед адміністративного права. Зазначене обумовлює актуальність різних питань адміністративно-правового регулювання іноземного інвестування в Україні.

Під час підготовки цього дослідження були використані наукові праці таких українських та зарубіжних учених: В.А. Бабенка, Є.Р. Бодунова, Ю.П. Бурила, О.М. Вінник, Н.М. Вознесенської, Н.В. Воротиної, П.П. Гончарова, О.В. Ковальчук, Г.М. Костюнина, Т. Косянчук, О.В. Клим, М.М. Ливенцева, О.М. Лошихіна, В.І. Любимова, А.В. Омельченка, Г.Й. Пузанової, О.П. Рябченко, Н.О. Саніахметової, В.М. Селиванова, В.В. Соловарова, М.Г. Дорасва, Ю.Н. Старілова, В.В. Сухонос, І.З. Фархутдінова, В.Д. Чернадчук, Т.О. Чернадчук, М. Чернухи та інших.

Після спаду в 2012 році світовий обсяг прямих іноземних інвестицій (далі – ПІІ) знову почав збільшуватися, і їх приплив зріс на 9% в 2013 році до 1,45 трлн. доларів. ЮНКТАД констатує, що потоки ПІІ збільшилися в 2014 році до 1,6 трлн. доларів, а в 2015 році прогнозує збільшення до 1,7 трлн. доларів та в 2016 році до 1,8 трлн. доларів за порівняно більш швидкого зростання в розвинених країнах. Водночас нетривка ситуація на деяких ринках і ризики, пов'язані з політичною невизначеністю та регіональною нестабільністю, можуть негативно позначитися на передбачуваному притоку ПІІ [1], що можна віднести й до України, де політична криза негативно позначилась на економічних процесах.

Так, за останні роки спостерігається різке зниження ПІІ в економіку України, наприклад, за період січень-вересень 2014 р. обсяги прямих інвестицій наростаючим підсумком із початку року склали 48522,6 млн дол. США, що майже на 13,9% менше аналогічного періоду 2013 року [2], що підкреслює необхідність вдосконалення державної політики іноземного інвестування (далі – ДПІІ).

Використовуючи різні методи наукового дослідження, автор ставить за мету аналіз норм адміністративного права, які регулюють допуск іноземних інвестицій в економіку України, з'ясування завдань та значення адміністративного законодавства для розвитку економічних процесів в Україні.

Виклад основного матеріалу. Публічно-правові засоби впливу, закріплені законодавчо, забезпечують проведення економічної політики держави щодо іноземних інвесторів. У зв'язку з множинністю різних за своїм характером правових норм, що регулюють іноземне інвестування, слід розглянути питання про адміністративно-правове регулювання, оскільки саме норми адміністративного права забезпечують реалізацію ДПІІ.

Роль держави, як вказує О.В. Клим, полягає у встановленні єдиного для всіх суб'єктів підприємництва адміністративно-правового режиму для забезпечення ефективної підприємницької діяльності та в контролі за дотриманням цього режиму. В адміністративно-правовому розумінні державне регулювання являє собою комплекс дій спеціальних суб'єктів публічної влади, які за допомогою багатоманітного, нормативно закріпленого інструментарію методів та засобів здійснюють організуючий вплив на конкретні суспільні відносини [3, с. 484].

Говорячи про іноземні інвестиції як об'єкт адміністративно-правового регулювання, необхідно виходити з того, як і яким чином норми адміністративного

права впливають на правовідносини, які виникають під час здійснення діяльності іноземних інвесторів на території України. При цьому необхідно враховувати ті особливості, які пов'язані з ДПП. Державна політика іноземного інвестування – це цілеспрямована діяльність органів державної влади з вирішення економічних проблем, досягнення й реалізації загально визначених цілей економічного розвитку суспільства або його окремих сфер, з використанням правових, економічних та адміністративних методів та засобів впливу на іноземних інвесторів [4, с. 579].

Адміністративно-правове регулювання іноземного інвестування є одним із видів державного впливу на суспільні відносини, що здійснюється уповноваженими державними органами за допомогою специфічної системи правових засобів із метою впорядкування цього виду суспільних відносин. Ю.М. Старілов зазначає, що адміністративно-правове регулювання являє собою систему [8, с. 397]. Можна виділити такі елементи системи адміністративно-правового регулювання іноземного інвестування: 1) норма права – зафіксована в нормативно-правових актах, що визначає міру необхідної та належної поведінки іноземних інвесторів як учасників суспільних правовідносин та органів державної влади; 2) юридичні факти – конкретні життєві обставини, з якими пов'язане виникнення, зміна або припинення правовідносин у сфері іноземного інвестування; 3) правовідносини у сфері іноземного інвестування, визначені нормами права; 4) акти реалізації прав та обов'язків іноземних інвесторів та державних органів, визначених нормами діючого законодавства; 5) правова відповідальність іноземних інвесторів у випадках порушення норм діючого законодавства.

Публічне регулювання економічних процесів повинне органічно поєднуватися з ринковими механізмами, не підмінюючи та не зменшуючи ролі останніх. Таке регулювання є складовою частиною сучасної ринкової економіки, що й визначає його зміст. З урахуванням пріоритетності публічна адміністрація виконує такі основні функції у сфері економіки: 1) організаційна; 2) контрольна; 3) захисту ринкових основ господарювання; 4) регулятивна [9, с. 463–464].

Організаційна функція включає нормотворчу діяльність, тобто створення правової основи здійснення господарської діяльності та організаційних структур публічної адміністрації, які будуть забезпечувати реалізацію цих норм. Контрольна функція включає в себе контроль за дотриманням правових норм і законодавства у сфері господарювання. Функція захисту господарських відносин насамперед спрямована на захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання; недопущення концентрації, узгоджених дій суб'єктів господарювання та регулювання цін (тарифів) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій; здійснення контролю щодо створення конкурентного середовища та захисту конкуренції у сфері державних закупівель тощо.

Зміст регулятивної функції полягає в тому, що публічна адміністрація для реалізації економічної політики, виконання цільових економічних та інших програм і програм економічного й соціального розвитку застосовує різноманітні засоби та механізми регулювання господарської діяльності, до яких, відповідно до ст. 12 Господарського кодексу України, належать такі: ліцензування, патентування та квотування; сертифікація

та стандартизація; застосування нормативів і лімітів; регулювання цін і тарифів; державне замовлення; надання інвестиційних, податкових та інших пільг; надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій.

Іноземне інвестування як самостійний напрям економічної діяльності, що має свої особливості, регулюється нормами конституційного, адміністративного, податкового, митного, банківського та інших норм права. При цьому до теперішнього часу в законодавстві, правовій науці України та зарубіжних країн не склалася єдина понятійна база основних понять іноземного інвестування, тому органи державної влади, використовуючи різні правові поняття, не досить ефективно впливають на процеси іноземного інвестування.

Під час аналізу іноземних інвестицій як об'єкта адміністративно-правового регулювання насамперед визначимося з поняттям «іноземна інвестиція». Зазначимо, що поняття «іноземна інвестиція» є похідним від поняття «інвестиції». Ці поняття використовуються в низці галузей законодавства, тобто є міжгалузевими поняттями. Законодавчі визначення цих правових дефініцій та їх особливості містять такі закони: «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року [10]; «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 року [11]; «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 року [12] (далі – Закон), де закріплено, що іноземні інвестиції – цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. Тобто в зазначених визначеннях особливою відмінністю «інвестиції» від «іноземної інвестиції» є належність останніх іноземному інвестору.

Таким чином, поняття «іноземна інвестиція» міститься в декількох законодавчих актах України та не визначається однозначно, що підкреслює недосконалість правового регулювання цього напрямку діяльності. Проте невизначеність правових понять негативно впливає на процес правового регулювання іноземного інвестування, у тому числі й такого його напрямку, як адміністративно-правове регулювання.

Н.М. Вознесенська зазначає, що в нашому складному, динамічному світі видозмінюються багато правових категорій, концепцій і понять для того, щоб логічно відповідати стрімкому розвитку світових економічних відносин [13, с. 167], що можна віднести й до такої правової категорії, як «іноземна інвестиція».

В.В. Сухонос, В.Д. Чернадчук, Т.О. Чернадчук відзначають, що, визначаючи правовий зміст поняття «іноземні інвестиції», слід звернути увагу на такі положення. Будь-яка інвестиція – це майно або майнові права, які є об'єктом права власності. Наступним важливим елементом правової характеристики іноземних інвестицій є те, що під іноземними інвестиціями розуміють усі майнові цінності, які дозволені для інвестування національним законодавством або міжнародними договорами відповідних держав [14, с. 156].

Не вдаючись у дискусію щодо зазначених правових дефініцій, підкреслимо особливості іноземних інвестицій: 1) іноземні інвестиції – це об'єкти права власності, які належать іноземному інвестору; 2) іноземними інвесторами є суб'єкти: юридичні особи, які створені відповідно до законодавства іншого, відмінного від законодавства України; фізичні особи – іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України та не обмежені в дієздатності; іноземні держави, міжнародні урядові та

неурядові організації; інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, які визначаються такими відповідно до законодавства України (ст. 1 зазначеного закону).

Слід погодитися з вченими, які стверджують, що відсутність єдиної позиції в уявленні про те, що таке інвестиції, позначається й на міжнародному правопорядку щодо цього питання. Так, один із найбільш значущих міжнародно-правових актів у регулюванні інвестиційних процесів – Вашингтонська конвенція про порядок вирішення спорів між державою та іноземними особами 1965 року – не містить поняття «інвестиції» [15, с. 467–483]. Це створює нестабільність у єдиному уніфікованому підході про інвестиції. Оскільки кожна держава, будучи приймаючою стороною, у внутрішньому законодавстві встановлює власні юридичні критерії міжнародних інвестицій, які часто дуже відрізняються один від одного, та, як наслідок, практика міжнародних капіталовкладень відчуває певні труднощі в результаті нестабільних і неоднакових правових режимів інвестування в різних державах.

У сучасному розумінні «іноземні інвестиції» визначаються як об'єкти цивільних прав. Такої точки зору дотримуються такі вчені, як П.П. Гончаров [16], Н.М. Вознесенська [13, с. 169], Г.И. Пузанова, яка вказує, що іноземні інвестиції – це об'єкти цивільних прав, що належать іноземному інвестору, які не вилучені та не обмежені в обігу на території приймаючої держави [17, с. 79]. Саме з таких позицій будуть розглянуті іноземні інвестиції як об'єкт адміністративно-правового регулювання.

Крім того, для подальшого дослідження необхідно вказати, що таке поняття іноземного інвестування не закріплено в чинному законодавстві України. Закон України «Про інвестиційну діяльність» у ст. 2 визначає поняття інвестиційної діяльності як сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій [10].

О.М. Винник підкреслює, що іноземне інвестування як економіко-правова форма інвестування – це вкладення іноземним інвестором у розташовані на території України об'єкти господарської та інших видів діяльності іноземних інвестицій із метою отримання прибутку, що здійснюється в межах спеціального правового режиму, складовими якого є гарантії захисту прав і законних інтересів іноземних інвесторів, реєстрація іноземних інвестицій, надання іноземним інвесторам пільг, встановлення низки обмежень тощо [18, с. 336–337].

Частково погоджуючись з О.М. Винник щодо визначення поняття «іноземного інвестування» та притаманних йому ознак, автор вважає, що іноземне інвестування є напрямом підприємницької діяльності іноземних інвесторів на території іноземної держави відповідно до її законодавства.

Тому автор визначає іноземне інвестування як самостійну, ініціативну, систематичну на власний ризик діяльність іноземних інвесторів на території приймаючої держави у видах та формах, не обмежених законодавством, з метою одержання прибутку або досягнення іншого соціально значимого ефекту.

Іноземне інвестування як вид діяльності являє собою процес, який включає певні стадії, що регламентовані чинним законодавством: допуск іноземних інвестицій в економіку держави, здійснення діяльності на її території, припинення діяльності. Таким чином, початковою стадією процесу іноземного інвестування є допуск іноземних

інвестицій в економіку приймаючої держави. Відповідно, з метою дослідження проаналізуємо це питання.

Адміністративні норми за обсягом регулювання можна поділити на загальні, міжгалузеві й галузеві. При цьому в регулюванні іноземного інвестування важливу роль відіграють норми міжгалузевого характеру, тобто норми, які регулюють управлінські відносини спеціального характеру, що виникають в окремих галузях державного управління, наприклад, норми фінансового, валютного, митного та іншого права.

Основним джерелом регулювання іноземного інвестування є Конституція України від 28 червня 1996 року [19], що встановлює правові основи економічної політики, правові основи фінансового, валютного, митного регулювання іноземного інвестування тощо.

Господарський кодекс України (далі – ГК) [6] регулює основні засади господарювання в Україні та господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності. ГК України є законом загальної дії, регулюючим відносини господарювання в Україні. Він не дає визначення поняття «іноземна інвестиція», однак у ст. 391 закріплює, що іноземні інвестори мають право здійснювати інвестиції на території України у вигляді іноземної валюти, що визнається конвертованою Національним банком України (далі – НБУ), будь-якого рухомого й нерухомого майна та пов'язаних із ним майнових прав; інших цінностей (майна), які відповідно до закону визнаються іноземними інвестиціями. Заборона або обмеження будь-яких видів іноземних інвестицій може здійснюватися виключно законом.

Закон України «Про інвестиційну діяльність», який є загальним законом, регламентуючим здійснення інвестування на території держави, дає визначення інвестицій як цінностей та вказує їх види (ст.1), однак він не містить яких-небудь умов та вимог до інвестицій.

Закон України «Про режим іноземного інвестування» є спеціальним законом, який визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України, виходячи з цілей, принципів і положень законодавства України. Стаття 2 цього закону закріплює, що іноземні інвестиції можуть здійснюватися у визначених видах, при цьому перелік таких видів законодавець залишає відкритим, у зв'язку із чим виникає питання, яка мета конкретизації видів інвестицій. Крім того, у ст. 2 зазначеного закону, поряд із переліком видів іноземних інвестицій, знайшли правове закріплення й пред'явлені до них певні вимоги, які вважаємо доцільним розглянути більш докладно.

1. Законодавець зазначає, що вартість іноземних інвестицій повинна бути виражена в іноземній валюті, яка визнана конвертованою НБУ, що стосується всіх видів вкладень іноземного інвестора.

Відзначимо, що режим здійснення валютних операцій на території України визначається Декретом Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19 лютого 1993 року [20], що стосується й іноземних інвестицій.

Згідно з вказаним декретом постановою НБУ від 4 лютого 1998 року із змінами та доповненнями був затверджений «Класифікатор іноземних валют» [21], яким були визначені вільно конвертовані валюти, які широко використовуються для здійснення платежів за міжнародними операціями та продаються на головних валютних ринках світу (1 група): австралійські долари, англійські фунти стерлінгів, датські крони, долари США, ісландські крони, канадські долари,

норвезькі крони, шведські крони, швейцарські франки, японські ієни, євро, СПЗ, золото, паладій, платина, срібло. Отже, тільки в такому виді іноземних валют можуть здійснювати вклади іноземні інвестори та визначається вартість іноземних інвестицій.

2. Для здійснення іноземних інвестицій в Україні в грошовій формі іноземний інвестор зобов'язаний відкрити інвестиційний рахунок для перерахування на нього іноземних інвестицій та для здійснення інвестиційної діяльності в Україні, а також для повернення іноземної інвестиції та прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, що регулює Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління НБУ від 12 листопада 2003 року [22].

3. Вартість іноземних інвестицій у вигляді грошових вимог та прав на вимоги виконання договірних зобов'язань повинна бути виражена в конвертованій валюті та підтверджена згідно із законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також бути гарантована першокласними банками.

4. Якщо іноземна інвестиція є яким-небудь видом інтелектуальної власності (наприклад, авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо), то її вартість, крім того, що повинна бути виражена в конвертованій валюті та підтверджена згідно із законами (процедурами) держави інвестора або міжнародними торговельними звичаями, має бути підтверджена експертною оцінкою в Україні та здійснюється відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12 липня 2001 року [23].

Однак «Порядок державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання», затверджений постановою Кабінету Міністрів України зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року [24], у Додатку 2 вказаного порядку визначає, що обсяг іноземних інвестицій може бути оцінений в іноземній конвертованій валюті та у валюті України за домовленістю сторін на основі цін міжнародних ринків або ринку України, тобто дає право учасникам іноземного інвестування самостійно визначити вартість іноземної інвестиції без її підтвердження експертизою.

5. Чинним законодавством регламентований порядок ввезення іноземних інвестицій у вигляді матеріальних об'єктів на територію України. Стаття 287 Митного кодексу України від 13 березня 2012 року [25] визначає особливості оподаткування митом деяких товарів та закріплює, що товари (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), які ввозяться на митну територію України на строк не менше трьох років іноземними інвесторами відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» з метою інвестування на підставі зареєстрованих договорів (контрактів) або як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями, звільнюються від сплати ввізного мита. Під час відчуження таких товарів раніше трьох років із часу зарахування їх на баланс ввізне мито сплачується на загальних підставах.

Тобто законодавство визначає порядок пересічення іноземними інвестиціями митного кордону як внесок в уставний капітал іноземних інвестицій. Так, відповідно

до статей 18 і 24 цього закону іноземний інвестор зобов'язаний видати митному органу вексель. Кабінет Міністрів України постановою від 7 серпня 1996 року затвердив Порядок видачі, обліку і погашення векселів, виданих під час ввезення в Україну майна як внеску іноземного інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, а також за договорами (контрактами) про спільну інвестиційну діяльність, та сплати ввізного мита в разі відчуження цього майна [26]. Вексель видається іноземним інвестором із метою гарантування та сплати ввізного мита в разі дострокового відчуження цього майна.

6. Для того, щоб іноземний інвестор мав гарантії, визначені законом, він зобов'язаний здійснювати державну реєстрацію іноземних інвестицій. Відповідно до ч. 2 ст. 13 Закону України «Про режим іноземного інвестування» постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року було затверджено Порядок державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та їх анулювання [27].

Державна реєстрація (перереєстрація) іноземних інвестицій та її анулювання здійснюються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями в семиденний строк із дня подання іноземним інвестором документів для реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій або її анулювання.

Державна реєстрація іноземних інвестицій здійснюється шляхом присвоєння органом державної реєстрації інформаційному повідомленню реєстраційного номера, який на всіх трьох примірниках засвідчується підписом посадової особи та скріплюється печаткою органу державної реєстрації, та внесення таким органом відповідного запису до журналу обліку. Указане положення також закріплює підстави та порядок перереєстрації іноземних інвестицій, скасування та анулювання реєстрації іноземних інвестицій.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє вказати, що в Україні існує досить складна процедура допуску іноземних інвестицій в економіку держави, що включає низку умов і вимог, які мають бути дотримані іноземними інвесторами. Можна виділити такі напрями адміністративно-правового регулювання допуску іноземних інвестицій в економіку України, які визначені чинним законодавством:

- 1) законодавчо встановлені вимоги до категорії валюти іноземної інвестиції;
- 2) порядок переміщення іноземної інвестиції через митний кордон;
- 3) порядок оформлення переміщення іноземної інвестиції через митний кордон;
- 4) порядок видачі векселів, їх облік та погашення під час оформлення ввезення іноземної інвестиції як внеску в статутний капітал підприємства з іноземними інвестиціями або іноземного підприємства;
- 5) порядок зарахування іноземної інвестиції на баланс і підтвердження цього факту фіскальними органами;
- 6) державна реєстрація іноземних інвестицій;
- 7) експертиза іноземних інвестицій;
- 8) гарантії першокласних банків за деякими видами іноземних інвестицій;
- 9) підтвердження вартості згідно із законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями тощо. Зазначене вище є далеко неповним переліком законодавчо встановлених процедур та вимог, які мають бути виконані іноземними інвесторами під час вкладення

іноземних інвестицій в об'єкти господарської діяльності на території України та які можуть бути визначені як умови допуску іноземних інвестицій в економіку держави, урегульовані нормами адміністративного законодавства.

Практично всі розвинені країни (Німеччина, США, Англія та інші) не мають спеціального законодавства про іноземні інвестиції та поширюють на них загальний режим інвестування, установлений для вітчизняних інвесторів. Безумовно, певні обмеження на участь іноземного інвестора на внутрішньому ринку закріплені в кожній країні, які, як правило, пов'язані з конкретними територіями або галузями. Крім того, у більшості зарубіжних країн законодавчо не закріплено якихось додаткових умов і вимог до іноземних інвестицій, що регламентують їх допуск на територію приймаючої держави.

Керівництво щодо режиму іноземних інвестицій Світового банку стверджує, що під час визначення механізму допуску іноземного капіталу необхідно виходити з основного положення, що рівний режим інвесторів, які діють у рівних обставинах, а також вільна конкуренція між ними є умовами для створення сприятливого інвестиційного клімату. Ніщо не може служити підставою для надання іноземному інвестору більш пільгового режиму, ніж національному інвестору за аналогічних обставин [28, с. 17].

Згідно із цим міжнародно-правовим документом держава, застосовуючи систему допуску, зобов'язана спрощувати допуск і здійснення інвестицій національними приватними особами інших держав, а також уникати створення невідповідної складної процедури регулювання або встановлення в законі умов, виконання яких є необхідним для отримання допуску.

Кожна держава зберігає за собою право регулювати допуск іноземних приватних інвестицій. Під час формулювання норм та їх застосування держави будуть брати до уваги наявний досвід правового регулювання, який свідчить про те, що в окремих випадках виконання вимог законодавства, сформульованих як умови для допуску іноземних інвестицій, нерідко не виправдовує себе, тому найбільш ефективним рішенням проблеми правового регулювання іноземних інвестицій є відкритий доступ, можливо, у рамках списку галузей, відкритих для іноземних приватних інвестицій, однак за умови існування списку обмеженого числа галузей, видів діяльності, закритих для іноземних інвестицій або таких, що вимагають оцінки умов допуску.

Проведений аналіз зарубіжного законодавства та рекомендацій міжнародних фінансових інститутів дозволяє зробити висновок про необхідність вдосконалення механізму адміністративно-правового регулювання допуску іноземних інвестицій в економіку України.

Список використаної літератури

1. Доклад о мировых инвестициях 2014 год. Обзор. Инвестиции в достижение ЦУР: план действий [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.unctad.org/wir.
2. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://ovu.com.ua/articles/594-derzhavna-služhba-statistiki-ukrayini/publisher>.
3. Клим О.В. Загальна характеристика адміністративно-правового регулювання підприємницької діяльності в Україні О.В. Клим // Актуальні проблеми держави і права. – 2007. – № 35. – С. 512.
4. Пузанова Г.І. Поняття державної політики іноземного інвестування / Г.І. Пузанова // Митна справа. – 2011. – № 5. – С. 575–579.
5. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 1 липня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 527.
6. Господарський кодекс : Закон України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144.
7. Актуальні питання реформування правової системи України : зб. наук. ст. за матеріалами XI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 13–14 червня 2014 р.) // уклад. Л.М. Джурак. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 252 с.
8. Старилів Ю.Н. Курс общего административного права : в 3 т. / Ю.Н. Старилів. – М. : НОРМА (Издательская группа НОРМА-ИНФРА-М), 2002. – Т. 1 : История. Наука. Предмет. Нормы. Субъекты. – 2002. – 728 с.
9. Курс адміністративного права України : [підручник] / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сушенко та ін. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.
10. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
11. О внешнеэкономической деятельности : Закон Украины от 16 апреля 1991 г. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377.
12. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
13. Вознесенская Н.Н. Современное понятие «иностранные инвестиции» / Н.Н. Вознесенская // Закон. – 2012. – № 5. – С. 167–174.
14. Чернадчук В.Д. Основи інвестиційного права України : [навч. посіб.] / [В.Д. Чернадчук, В.В. Сухонос, Т.О. Чернадчук]; за заг. ред. В.Д. Чернадчука. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми : Університетська книга ; К. : Книгиня Ольга, 2005. – 384 с.
15. Задыхайло Д.В. Инвестиционное право Украины : сборник нормативно-правовых актов с комментариями / Д.В. Задыхайло. – Х. : Спада, 2002. – 752 с.
16. Гончаров П.П. Государственное регулирование иностранных инвестиций в Российской Федерации: Административно-правовой аспект : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право; финансовое право; информационное право» / П.П. Гончаров. – М., 2003. – 26 с.
17. Пузанова Г.І. Міжнародно-правове визначення іноземної інвестиції як юридичної категорії / Г.І. Пузанова // Південноукраїнський правничий часопис. – 2009. – № 3. – С. 76–79.
18. Вінник О.М. Інвестиційне право : [навч. посіб.] / О.М. Вінник. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Правова єдність, 2009. – 616 с.
19. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
20. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184.
21. Об утверждении Классификатора иностранных валют : Постановление Национального банка Украины от 4 февраля 1998 года № 34 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132.
22. Інструкцію про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах : Постанова Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707.

23. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12 липня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 47. – Ст. 251.

24. Порядок державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання : Постанова Кабінету Міністрів України зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року // Офіційний вісник України. – 2012. – № 47. – Ст. 1840.

25. Митний кодекс : Закон України від 13 березня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.

26. Порядок видачі, обліку і погашення векселів, виданих під час ввезення в Україну майна як внеску іноземного

інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, а також за договорами (контрактами) про спільну інвестиційну діяльність, та сплати ввізного мита у разі відчуження цього майна : Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/937-96-%D0%BF>.

27. Порядок державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та їх анулювання : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 649.

28. Фархутдинов И.З. Иностранные инвестиции: вызов экономическому суверенитету / И.З. Фархутдинов // Московский журнал международного права. – 2008. – № 3/71. – С. 5–20.

